

KORNEA NAKLIYLA

yeniden görmek mümkün

Birtakım rahatsızlıklar ve genetik faktörler nedeniyle korneada ortaya çıkan sorunlar, görme kaybına yol açabiliyor. Yapılan nakil ameliyatları ise hastaların yeniden görebilmesine yardımcı oluyor.

Gözün ön kısmında bulunan, cam gibi saydam, eğimli doku "kornea" olarak adlandırılıyor. Güçlü ve dayanıklı bu doku, adeta bir kalkan gibi gözün iç kısımlarını mikrop, toz ve zarar verici maddelerden koruyor. Ayrıca UV ışınlarının bir kısmını da filtre ediyor. Damarsız olması nedeniyle beslenmesini gözyaşı ve göz içi sıvısında bulunan oksijenden sağlıyor. Gözün en kuvvetli odaklayıcı kırıcı ortamı olan kornea, bu özelliği sayesinde dış ortamdan gelen ışığın gözün görme tabakası olan retinada odaklanmasına da yardımcı oluyor. Kornea saydamlığının kişinin görme fonksiyonu açısından büyük önem taşıdığını belirten Acıbadem Kayseri Hastanesi Göz Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Ayşe Öner, "Bu dokunun saydamlığı, doğuştan gelen genetik kökenli hastalıklar ya da sonradan geçirilen travmalar, enfeksiyonlar ve cerrahiler nedeniyle bozulabiliyor. Genetik

geçişli olabilen kornea distrofileri ile keratokonus gibi kornea hastalıkları da kornea kırıcılığı ve saydamlığını etkileyerek görme düzeyini azaltabiliyor" diyor.

Farklı nedenlerle ortaya çıkabiliyor

Korneanın incelenmesi ve öne doğru sivrileşmesiyle keratokonus tablosu ortaya çıkıyor. Görülme sıklığı 2000 kişide bir olan bu hastalık, korneanın kırıcılık gücünü değiştirerek ilerleyici miyop ve astigmata, sonuç olarak da bulanık görmeye yol açıyor. Alerjik göz hastalığı olanlarda bu rahatsızlığın sıkça görüldüğünü belirten Prof. Dr. Öner, şöyle devam ediyor: "Gözleri kaşımak, ovuşturmak ve baskı yapmak, sert kontak lens kullanmak da bu hastalığı tetikleyebiliyor. Rahatsızlığın ilerleyen dönemlerinde kornea nakli gerekebiliyor." Keratokonus dışında kişiyi kornea nakline götüren farklı

FEMTOSANIYE LAZER İLE GÖRME KALİTESİ YÜKSELİYOR

Günümüzde, gelişen teknolojiye bağlı olarak hasta ve verici kornealar "trepan" adı verilen bıçaklar yerine, Femtosaniye lazer ile istenilen şekilde kesilebiliyor. Prof. Dr. Ayşe Öner, bu yöntemin daha güvenli kesi ve yara iyileşmesi sağladığını, söz konusu kornea nakillerinde astigmatizmanın daha az ortaya çıkarak, hastaların görme kalitesinin daha iyi olduğuna dikkat çekiyor.

sorunlara da rastlanabiliyor. Enfeksiyon nedeniyle korneada yara, leke ve yeni damarlanmalar oluşması, Herpes keratiti sonrası, kaza ve travmalar nedeniyle korneanın bulanıklaşması veya bütünlüğünün ağır derecede bozulması, göz ameliyatı sonrasında tedaviye yanıtız kornea ödemi gelişmesi ya da kornea nakli ameliyatı sonrası vücudun dokuyu reddetmesi bu nedenler arasında yer alıyor. Bazı durumlarda görme bozukluğunun yanı sıra şiddetli ağrıya da rastlanabildiğine dikkat çeken Prof. Dr. Öner, kornea naklinin görmeyi düzeltmek, ağrıyı azaltmak ya da göz bütünlüğünü korumak amacıyla yapılabildiğini söylüyor.

Yeni yöntemlerle başarılı sonuçlar alınıyor

Korneanın herhangi bir şekilde etkilenmesi görme yetisini bozuyor. Bununla birlikte şiddetli ağrı, batma, yanma ve ışık hassasiyetinde artma gibi şikayetlere de yol açabiliyor. Görme bozukluğu ve diğer şikayetlerle hekime başvuran hastalara öncelikle ayrıntılı göz muayenesi yapılıyor. Tanıya yardımcı olan bu kontrolün ardından bazı kornea testlerinden de faydalanabiliyor. Bu testler arasında biyomikroskopik inceleme, pakimetri (kornea kalınlık ölçümü), keratometri (kornea kırıcılığının ölçümü) ile topografi (kornea haritalaması) yer alıyor. Korneanın saydamlığını yitirdiği veya şeklinin bozulduğu saptanırsa, hastalar kornea nakliyle tedavi ediliyor. Cerrahiyle hastanın korneası, yaşamını yitirmiş bir kişiden alınan şeffaf kornea dokusuyla değiştiriliyor. Günümüzde kornea nakillerinin, hastalığın korneanın hangi tabakasını tuttuğuna göre yapıldığını söyleyen Prof. Dr. Öner, "Kornea dokusunun en iç tabakasında yer alan ve şeffaf kalmasını sağlayan endotel hücre tabakasının durumuna göre nakil teknikleri değişiyor. Ön lamellar

keratoplastiyle korneanın sadece ön tabakası değiştirilirken, yalnızca kornea endotelinin değiştirildiği kornea nakilleri de yapılabiliyor. Bu sayede kornea tabakasının bütünlüğü bozulmadan hastalıklı kısmın değişimi yapılarak, iyileşme süresi kısaltılıyor. Doku reddi olasılığı bir hayli azalırken, ameliyat başarısı da artırılıyor. Günümüzde klasik tam kat kornea nakilleri ise artık hastaların çok azında, sadece zorunlu durumlarda uygulanıyor" diyor.

Nakil ameliyatı ideal hasta grubuna uygulanıyor

Peki her hasta kornea naklinden fayda görebiliyor mu? Bu tedaviden başarılı sonuç almada, gözün kornea dışındaki yapılarının normal olması büyük önem taşıyor. Görme azlığının korneaya bağlı olmayan nedenlerle azalması veya kaybedilmesi halinde nakil yapılamayacağını belirten Prof. Dr. Öner, şöyle devam ediyor: "Ağır derecedeki retina ve optik sinir (görme siniri) hastalıklarında, ileri glokom (göz tansiyonu hastalığı) ve gözde küçülmeye (fitizis bulbi) yol açan ağır göz yaralanmaları sonrasında, kornea nakliyle görme artışı

DAMARSIZ BİR DOKU OLMASI NEDENİYLE, ORGAN NAKİLLERİ ARASINDA VÜCUDUN REDDETME OLASILIĞI EN DÜŞÜK OPERASYON KORNEA NAKLİ OLUYOR. YENİ TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI VE İLAÇLARLA DOKU REDDİ DAHA DA AZALTI LABİLİYOR.

sağlanamayacağı için ameliyat yapılmıyor. Ayrıca hayatının ilk altı yılında görmemiş kişilerde ileri derecede 'göz tembelliği' gelişmiş olacağından, bu grupta da görme artışı beklenmiyor. Hastanın ameliyattan yarar görüp göremeyeceği de göz doktorunun yapacağı ayrıntılı muayene, göz ultrasonografisi ve gerekirse retinanın durumu hakkında bilgi veren bazı (elektrofizyolojik) testlerle tespit ediliyor." Kornea nakli sonucu görme yeteneğine yeniden sahip olan hastaların cerrahi sonrası ilk dönemde gözlerini kuvvetli ovuşturmadan kaçınması, vurma-çarpma gibi travmalardan korunması gerekiyor. Ameliyat olmuş, gözünde ağrı, kızarıklık, görme bulanıklığı, ışığa karşı hassasiyet gibi şikayetleri olan hastaların ise en kısa zamanda ameliyatı gerçekleştiren hekime ya da bir sağlık kurumuna başvurması büyük önem taşıyor.

KORNEA, ORGAN DEĞİL DOKU!

Organ nakli sayısı, ülkemizde bir hayli az. Oysa yaşamını yitirmiş bir kişinin organları acil durumdaki birçok hastanın yeniden yaşama tutunmasına yardımcı olabiliyor. Kornea nakli ise adında nakil kelimesi geçse de yasal olarak organ değil, doku nakli olarak kabul ediliyor. Bu konuda yapılan hukuki düzenlemelerin kadavradan kornea alımını kolaylaştırdığını söyleyen Prof. Dr. Ayşe Öner, "Aksi beyan edilmedikçe, uygun olan her kornea alınabiliyor. Dolayısıyla kornea nakli oranları diğer nakillerden oldukça yüksek seyrediyor. Ülkemizde Ankara ve İstanbul başta olmak üzere pek çok ilde Sağlık Bakanlığı'na bağlı göz bankaları bulunuyor. Bakanlığın güncel verilerine göre, ülkemizde yaklaşık 500 merkezde kornea nakli uygulanabiliyor. Örneğin, geçen yıl uygulanan kornea nakli sayısı 2472 olarak belirtiliyor" diyor.